

I. N. J.

27

DISSERTATIO ACADEMICA

DE

NUMMIS
ARABICIS

IN

PATRIA REPERTIS,

Cujus PARTEM PRIOREM

*Consensu Amplissima Facult. Philosoph. in Regia
Acad. Aboënsi*

PRÆSIDE,

VIRO AMPLISSIMO ATQUE CELEBERRIMO

D^N. CAROLO ABRAH.
CLEWBERG,

Græc. & O. O. L. L. PROFESS. Reg. & Ord.

Publice examinandam sinit

MARTINUS LUNDBECK,

Tavaastenſis.

Die xxv. Junii Anno MDCCLV, H. A. M. C.

ABOÆ, impressit DIRECT. & Typogr. Reg. Magn. Duc.
Finland, JACOB MERCKELL,

S:Æ R:Æ M:TIS
MAGNÆ FIDEI VIRO,

Reverendissimo

PATRI ac DOMINO,

**D^N. JOHANNI
NYLANDRO,**

S. S. Theologiæ DOCTORI
consummatissimo,

Diœceseos Borgoensis EPISCOPO
eminentissimo,

Venerandi Consistorii PRÆSIDI
gravissimo,

Gymnasii Scholarumque per Diœcesin EPHORO
adcuratissimo,

MÆCENATI MAXIMO.

Nemo nostrum est, qui in Te Mæcenas Maxime tantum celebrationum
& laudum numerum non inveniat; ut iis vel recensendis se maxime
imparem retro fateri cogatur. Occurrunt quippe eximia animi dona, quæ
Ipse eruditione, maxima reddidisti. Mentem subeunt venerabundam
summa tanti Præsulis in Patriam, in Ecclesiam, in rem litterariam merita, &
adiunt virtutes plane singulares, quarum in numero rara erga omnes gratia
caput

caput extollit. Ob hæc quum patria Tibi summas decernat laudes, deferat
Ecclesia plurimas, litteræ patronum sibi gratulentur, omnesque earum cultores,
in sinu Tuo quasi inclusos habeas; non mirum erit si illis, quibus tam alte ani-
mo ascendere non datum est, magnitudinem meritorum Tuorum dum eloq-
conantur, vix limina eorundem attingere sibi concessum percipiant. Nec eg-
qui tacita veneratione, ea semper amplexus sum, aliud quam venerabundam
mentem Tibi hac vice polliceri sustineo. Injungit mihi animum devotio-
nis plenissimum ingens cumulus beneficiorum, quibus me dum apud Musas
Borgoënsis litteris vacarem, ornare non fuisi dedignatus, Quorum cum stre-
quentissime dulcis succurrat memoria; tamen quia quod responam, non
habeo, anxius mihi sapius hæret animus. Suscipe Reverendissime Episcopi,
gratiosè, eam quæ jam ad aras Tuas submisit prorepsit, oppellam. Pariaris
eam incomitam licet, & ex nomine Tuo splendorem mutantem venerabun-
dæ gratissimaque mentis qualemcumque agere interpretem. Tua vero me
gratia, ut huc usque, ita & in postetum, beare digneris. Ego vicissim,
quod solum mihi est relictam, vota ad cælum fundere calidissima nunquam
intermittam, dignetur bonorum omnium Auctor & stator Te Reverendiss.
Præsul, omni felicitatis genere cumulatissimum in seram usque senectam rei
publicæ, gregi Christi, qui sub Tuo moderamine feliciter agit litteris Tuis
omnibus, tandemque clientibus salvum sospitemque præstare. Hos inter &
mibi vel ultimum concedas locum, humillimus oro atque obtestor, ad urnam
permanens

Reverendissimi NOMINIS TUI

eultor devotissimus

MARTINUS LUNDBECK.

Admodum Reverendo & Praeclarissimo

**D^N. MARTINO
MARTINIO,**

Ecclesiarum, quæ Deo in Hauho Tulois & Luopiois
colliguntur, PASTORI vigilantissimo, districtus
adjacentis PRÆPOSITO adcuratissimo

Avunculis

DUm animus vitæ peractæ revocat seriem, inter alios,
locum imprimis deberi, humillimus agnosco. Quoties
unt argumenta, quibus lætabundus sortem meam de-
Hæc cum sit arctissima, beneficiorum tamen Vestrorum cumu-
stis, ut Patre deftitutus, in Vobis eundem venerari semper mi-
a Vobis dulcissima facta, tantum inde valuerunt ut plane nesci-
favor commodi & solatii attulerit. Vobis, igitur, quos Paren-
rum primitiæ. Nummos offero non pretio, nec alia præroga-
Sint Vobis in tesseram animi gratissimi, pro tot in me colla-
vio: ita eadem qua antea, in posterum etiam me benevolen-
dem unice virium est, DEum ego pro Vestra in Nestoreos an-
quam desistam, Permansurus

Nominum

MARTINUS LONDREX

cultor hu-
MARTIN.

MAGNÆ FIDEI VIRO,

Nobilissimo & Consultissimo

**D^N. MATHIAE
MARTINIO,**

Judici Provinciali Æquissimo

Optimis

quibus post DEum meam debeo fortunam, Vobis Avunculi mei, enim Vestrum incurrit cogitatio, innumera fere mentem subprædicem, quod maternus sanguis nos cognatione conjunxerit, lo adhuc arctiorem eandem fecistis. Ita enim Vos illa exhibuihi liceret. Fuissent quidem tristissima devoranda fata, sed quæ am plus ne doloris immaturus Patris obitus, an Avunculorum tis loco Veneror, hæ jure consecrandæ sunt studiorum meotiva; sed solummodo offerentis pietate commendabiles, tis beneficiis, quorum memoriam ut nulla unquam delebit oblitia amplecti dignemini, summopere rogo. Quod mearum tan nos duratura felicitate calidissimis venerari suspiriis nun

Vestrorum

millimus

LUNDBECK.

Admodum Reverendo atque Præclarissimo

**DN. MAG. P E T R O
B O N S D O R F F,**

S. S. Theol. LECTORI in Reg. Gymnas Borgoënsi dignissimo,
Consistorii Eccles. ADSESSORI æquissimo

Præclarissimo VIRO

**DN. MAG. J O H A N N I
B O R G S T R Ö M,**

Log. & Mathes. LECTORI in Reg. Gymnas Borgoënsi lauda-
cissimo, Vener. Consist. ibidem ADSESSORI meritissimo

Patronis & Fautoribus optimis

Benevolentia Vestra, Patroni & Promotores Optimi, qua mihi meisque stu-
diis favere nunquam fuistis designati, tot illustria mentem subeunt do-
cumenta, ut & audeam præsentis opellæ liberum ad Vestra limina polli-
ceri accessum. Vobis enim ut semina eruditionis fecundissima, ita studiorum
hæc qualescunque debentur primitiæ. Orientis Gazas refero, non pretio, sed so-
la offerentis pietatè commendabiles, Vobisque proinde, ut auguror quibusvis
Arabia thelauris cariores. Dignemini, solita benevolentia accipere hosce stu-
diorum meorum fructus, qui si minus expestationi Vestra respondeant, igno-
scatis facilestardiori ingenio, cui ardens proficiendi desiderium nunquam de-
fuit. Sit mihi apud Vos, chartarum munusculum, animi gratissimi pro tot col-
latis beneficiis, cum meliora desint, licet balbutiens, attamen fidelis interpres.
Ut vero in posterum, quemadmodum hucusque, mea fortuna Vobis habeat
commendatas, quod majorem in modum expeto; pro Vestra incolumitate
& flore perenni suspiriis ardentissimis supremum Numen ego, dum vixero, in-
terpellare non desistam, futurus ad rogam

Nominum Vestrorum

humillimus cultor

MARTINUS LUNDBECK,

Befallnings-Mannen,
Adel och Högachtadt/

Herr FRIEDRICH
LÖFMAN,

Min Gunstige Gynnare!

N Z Z, Min Herre, förwårhvad Eder den fullkomlighet,
som förmår givra Eder lefnad säll, och allmenheten en
omistelig lem, är nogsaunt dem bekant som vunnit
Min Herres Bänskap. Dem är det ej sålsamt som hast til-
fälle at see de lysande gåfvor naturen hos Min Herre ned-
lagt. Ibland hwilka är i sanning ej den ringaste, at Z med
gynnande ögon anseer Lärdom och Wetz, och hysen ömma
tanckar om deras älskare. Jag som ej kan tillägna mig det-
ta namnet, har likwål åtniutit de wälgjörningar som en me-
ra förtjent bort ännas. Men de hastwa warit så stora, at
jag med fog kan räckna Herr Befallnings-Man ibland mi-
na bästa Gynnare. Anse då ej obetänkt at jag wägar up-
offra Eder dessa blad, hwilka ehuru de intet förmå utolcka
häremot någor wedergåttning; likwål skola yttra den erkänsla,
hwarmed et wördsamt sume under andönskan til albegätlig sals-
het, skall framhärda

Adel och Högachtadt Herr Befallningsmans

Ödmuete tjenare,

MARTIN LUNDBECK.

Frögd ebefng

Yttradt

En

S E R K

A U C T O R E N,

Sin Wän och Landsman:

Sär J, min Herre nu, Ert snille=prof utgifwen
Som utaf wittert wett til Eder heder lys,
Utaf godt Hierta jag, at önska lycka drifwen,
Den wänskap yppar nögd, jag städs för Eder hys,

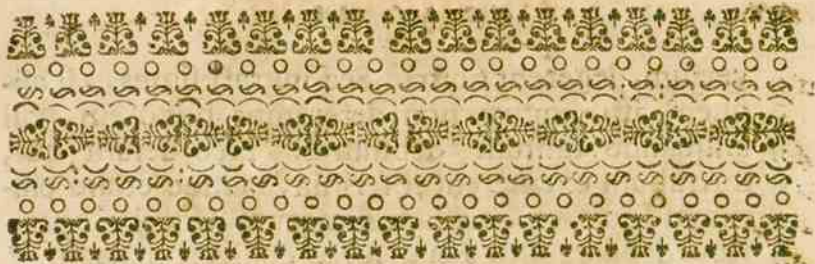
Er dygd är allmänt känd, Er slit Ert snille prisas;
I om Arabiskt Mynt nu witra tanckar gien,
Och at i Swea Land det warit gångbart wises,
När syne=strålen Er, i äldrens gömmor ser.

Jag har ej lämplig ord, ej rum, ej tid, ej siäder,
At skidra af Er hug för lärdom dygd och wett,
Er wälgång hiertlig mig i alla tider gläder
Jag af Er wänskaps=tro, nog många prof har sedt,

Den gröna Lagren hon Er hießa swarlig Eröne
Med sällhet, trefnad, nåd, och frögd i ymnoget mått,
Er slit hon skaffe gagn, förtienst sen lyckan löne:
Er wandel stride lätt, tils ewig frögd J nådt.

¶

CHRIST. HERKEPÆUS.

§. I.

U*i* linguæ Arabicæ divitias exhaurire studeret, vix ac ne vix quidem perspiceret, unde exorsus esset & ubi finem poneret. Illius enim in varias disciplinas merita tanta jam dudum prædicarunt viri eruditi, ut eam scientiarum fœcundissimam matrem suo quodam jure appellaveris. Dum ex procellis jaçtabantur Græcanis litteræ, ad tutissimum hujus refugiebant portum, quæ illas benigne suscepit, civitate donavit, pristinam dignitatem non modo restituit, sed etiam amplificavit. Quamobrem non sine ratione Cel. Pocockius, in oratione præfixa carmini Tograi, applaudit nobis hoc modo; Linguæ Arabicæ beneficio factum, ut non penitus perierint bonæ litteræ, quam prope abest, ut dicam? Vix antè seculum est, cum nullum e Græcorum Philosophis, Mathematicis, Medicis nisi ex Arabico

„ verum, legerent nostri. Sed ingrati simus, si ali-
 „ quem isti linguæ non deferamus honorem, cui
 „ aliquando tantum debuimus. Nec defunt qui,
 „ si Arabum excuterentur scrinia, adhuc etiam plu-
 „ rimis, quæ ex præstantissimorum Græciæ operi-
 „ ribus desideramus, *παλιγγενεσίαν* polliceri audeant. *
 Sub felici etenim Abbalidarum imperio, mirum
 quanto zelo Principes hi libros a Græcis scri-
 ptos acquisiverint, conquisitos dein eruere jusse-
 rint, erutos fideliter transferre, & ad usum
 multiplicem accommodare. Qui hac de re certiora
 nosse desiderat, evolvat Abulfaragium, (a) ardo-
 rem Almamunis Harunis Alraschidi filii his depræ-
 „ dicantem verbis; scientiam locis suis quærere ag-
 „ gressus, cum Græcorum regibus intercedens, petitit
 „ ab illis, ut, qui apud eos essent, libros philosophi-
 „ cos ad ipsum mitterent; qui cum ad ipsum, quos
 „ haberent, misissent, conquisitis ille interpretibus
 „ peritis, eos ipse accurate vertendos curavit ib.
 „ (b). Non inficias imus, recentiorum industriam
 scripta horum, maxima ex parte in linguam
 nobis notissimam, transtulisse, sed quis ignorat,
 quantis nævis & mendis hæc opera ab ipsorum
 prodierint manibus? Quisnam vero de incuria hac
 rite judicabit, nisi qui fontes Arabicos consulere
 didicerit? Non minimum catalogum locorum in
 scriptis Arabum, quæ mendosa admodum & di-
 storta exhibent versiones, recenset Cel. Ol. Cel-
 sius

(a) P. 246. (b) Cf. Ol. Celsii Diff. de L. & eruditio-
 ne Arabum. * Cf. Pocock, l. c. ubi plura.

sius (c); Cujus rei causam præcipuam si imperitiæ translatorum tribuamus; non a vero aberrabimus. Quodsi itaque, ut vidimus, multa ad scientias spectantia, quæ hodie in campo disciplinarum occurrunt, e scriniis Arabum in præsentem prolata sint lucem, & adhuc forsan ex parte in illis tenebris quasi sepulta jaceant; quis lubenter non concedat, post hac quoque magnos bonorum cumulos ex cultura linguæ hujus in rem literariam redundaturos? Sed hujus argumenti quantacunque fuerit dignitas, id tamen quo minus ulterius persequamur; obstat cum ejus ubertas, tum industria illorum, qui usum L. Arabicæ decantarunt: tum etiam ratio instituti, quod ad alia mox properare jubet. Enim vero vel hoc ipso L. Arabicæ merita in aprico collocatum iri speramus. Est quippe animus, hac opella nummos quosdam Arabicos in variis locis regni, diversisque temporibus e terra effossos, pro modulo ingenii, rudi licet penicillo, delineare, & si fieri queat, quid inde lucis historiæ cum orientis, Ecclesiasticæ vel Politicæ vel litterariæ, tum patriæ, quin & Chronologiæ aut Geographiæ accedat, experiri. Quocirca eorum favorem & benevolentiam prædicare convenit, qui nummorum copiam mihi concedere haud fuerunt dedignati. E collectione copiosissima, in Archivo antiquitatum Regni asservata, vetustissimum illum nummum, quem tabulæ pars superior exhibet, æri incidendum perbenigne transmisit, Secretarius Regius, Nobiliss. Dom. Berch,

A 2

Re-

Reliquos ^{per} quam benevole mecum communicavit, e cimeliis hujus academiæ Bibliothecæ Aboensis Præfectus Dom. Alg. A. Scarin, Historiarum & Phil. Civilis Professor Celeberrimus, rogatu Dom. Præsidis, quem ut ducem in hisce studiis, ita & præsentis conaminis promotorem gratus agnosco. Tibi vero, L. B. innoxia tentamina, circa arduam hancce materiam meliorem in modum commendata volumus, simul rogantes, quicquid perspicaci tuo ingenio minus respondeat, in meliorem nihilo fecius interpretari partem digneris.

§. II.

Commerciis, quæ diutius permutatione rerum amica feliciter exerceri & commode non poterunt, homines permoti, de mensura universali cogitare cœperunt, ad cujus internum valorem res in emtionem & venditionem venientes exigi possent. Adoptata est in hunc usum materia aurea & argentea, præ ceteris, ceu præstantissima, quæ sive ad externos delata, sive in civitate remanens, pretium suum semper retineret. Apud Arabicam Gentem ab antiquissimo jam ævo, cum ceteris commerciorum exercitio illustrem, hujusmodi sive argenteam sive auream invaluisse mensuram, toties divitiarum hujus gentis, tam in Scriptura Sacra, quam apud alios scriptores, injecta mentio, veri simile reddit. Intelligimus vero, hoc loco, rudem & informem materiæ figuram, de cujus valore trutina solum,

lum, non externa cœlatura mortalibus constabat. Qualis vero fuerit prima veteris monetæ species, quoque primum ævo illa cudi cœperit, ardua est quæstio, quam tamen, ut a scopo nostro alienam, nos jam missam facimus. Hoc saltem probabile arbitramur, nummos sive usuales, sive memoriales, imagines & simulacra Deorum, aut aliqua saltem religionis capita exhibuisse. Mos enim fuit mortalium perantiquus, hac ratione cultum Deorum interpretari. Quanto magis id de Arabibus valebit, quorum regio velut receptaculum erat, unde dimanavit, quicquid circa religionem usu apud ceteros orientales veniebat. De Sabæis, utpote firmamento solari divinos tribuentibus honores, notum est, illos Tilsemas in nummis suis adhibuisse. Quam rem doctissimus Scaliger in Epistolis suis his inculcat verbis. „Scito non solum Muhammedanos „ sed & Indos idololatrias nummos signare, aut gem- „ mas sculpere ad horoscopum easque imagines „ *Φυλακτηρίων* & amuletorum loco habere. v. gr. ad- „ versus ictus scorpionum, numulos, horoscopante „ scorpione, cum imagine scorpionis signant, ut „ est apud veterem Geographum. „ Vid. Hotting. Hist. Orient. (a). Intelligunt per Tilsemas ejusmodi imagines, quæ secundum observationes constellationum factæ sunt, qua de re vid. Maimonidem, qui inter alia imagines istas adorare magnique facere ait populos orientis (b). Sed vetustissimorum Arabiæ nummorum nulli ætatem tulerunt. Saltem,

A 3

quan-

(a) P. 289. (b) Cf. ejus Moreh Nevochim, p. 3. c. 29, it. p. 1, c. 63.

quantum quidem mihi constat, nemo ex sagacissimis ruspatoribus antiquitatum orientis, Muhammede antiquiorem ostendere nummum unquam hactenus potuit. Argenteas Derahim i. e. Drachmas Arabicas, primus cudendas curavit Hegiagius, si fides Herbelotio habenda, qui id ex Arabibus, auctore non nominato, refert. Ce fut Hegiage, inquit, Gouverneur de l'Iraque Arabique, qui fit battre le premier des Derahims d'Argent, avec l'inscription *Allah Samad*, Dieu est immuable, *Bibl. Orient.* p. 298. a. & p. 297. a. Les Musûlmans n'eurent point de dinars d'or, marqués à leur coin, jusques en l'an 76 de l'hegire, de J. C. 695. Ce fut Hegiage, lequel établit la première monnoye sous le Khaliphat d'Abdalmalek. Auparavant toute la monnoye d'or étoit au coin des Empereurs Grecs, & celle d'argent avoit son inscription en caractères Persiens. Georgii Elmacini videtur Herbelotus niti testimonio, qui in historia Saracenicâ hæc habet; Eodem anno i. e. a. 76 „ Heg. signati sunt aurei & stateres „ Arabice; habuerunt enim ante inscriptionem lingua Romana, & stateres quoque Persica: fecitque „ sibi Hegiagius officinam monetariam & stateri „ impressit DEUS EST DOMINUS: „ sed materia „ eorum non erat bona: at emendavit eam deinde „ cum Iracæ præfectus esset, Omar fil. Habiræ: & „ post hunc Chalid Carsjæus: hinc Josephus f. Omaris: postea emendavit eam tempore suo Haron Rascidus & Mamon filius ejus, nec non Wacicus. Erat „ autem pondus staterum tempore Carsjæi, triplex: unius

unius speciei decem stateres pendebant drachmas „
 10: alterius 5, & tertiæ 6. Percussi quoque in im- „
 perio Muslimico sunt stateres, quorum decem pon- „
 derarunt drachmas 7. Lib. I cap. 12. p. m. 64 & „
 65. Quæ cum sit prima nummorum Arabicorum
 æra, non mirum e tanto eorum cumulo, qui in num-
 mophylaciis Sveciæ asservantur, omnium anti-
 quissimum & mox describendum a. Heg 79 esse cu-
 sum. Nec obstat moneta Arabica, Relando memo-
 rata, & ex ejus opinione, ad annum Heg. 54. re-
 ferenda. Hæc enim Græca inscriptione ab una
 parte instructa, ab altera vero Arabicam exhibens,
 non Mohammedanis, sed Christianis debetur, quippe
 quam in memoriam insignis victoriæ de infideli-
 bus reportatæ, cudi fecit Constantinus Pogonatus.
 Confer Relandi Dissert. de Marmoribus Arabicis
 Puteolanis & nummo Arabico Const. Pogonati.

§. III.

NUmmorum quos heic B. L. exhibere constitui-
 mus, inscriptiones, uti Lingua Arâbum pura, ita
 & litteris Arabicis exaratæ reperiuntur. Litteris pu-
 ta illis vetustioribus, quas Cuficas appellare solent
 Arabes, & antiquissimis temporibus usurpatis tra-
 dunt. „ Les plus anciens caracteres, ait d'Her- „
 belot, que les Arabes ayent connus, portent le nom
 de Coufites. Il est raporté, dans l'histoire de Ta-
 merlan par Ben Arab Schah, que lorsque l'on fouil-
 la dans les ruines de la vieille ville de Samarcan-
 de,

de, on y trouva des drachmes & autres monnoyes d'argent marquées de caracteres Coufiques (*a*). Hujus autem Scripturæ Kuficæ nomen repetere non dubitamus ab urbe Kufa, sita in Eraca Arabica i. e. Chaldæa, veteribus Babylonia dicta, eademque a miscellis Arabibus an. heg 17. Chr. 639 exstructa, ad brachium Euphratis sub 31.° 50 m. latitudinis; longitudinis autem 69.° Quatuor dierum itinere, vel ut aliis placet, quinque mansionum intervallo, Kufa disjungitur ab urbe Bagdad, seu nova Babylonia, Khalifarum fede primaria, & celebratur plurimum ob martyrium Alis ejusque sepulcrum, non uno præterea nomine clara. Musarum enim orientalium hæc alma sedes, innumeros fere progeniit eruditos. Quos inter & plurimos calligraphiæ peritissimos exstitisse minime dubitandum. Hæc enim ars Arabibus, Persis, Turcis, Tataris, aliisque populis orientis pro parte non infima eruditionis habetur. Unde quo quis elegantius litteras pingere novit, eo potiore inter litteratos vindicare censetur locum. Quemadmodum itaque constat maximam partem eorum, qui apud orientales litteris operantur, victum & sumtus ad studia aliasque necessitates, calligraphiæ ope parare, in primis illo tempore id fecisse, quo nondum ars typographica fuit introducta; ita & Kufæ magnum fuisse calligraphorum numerum notissimum est. Quin & hodiernum ea de re testantur exempla Corani varia, Kufica dicta, quod Kufæ fuerint litteris eleganter exarata, quæque in magno apud Mohammedanos habentur pretio.

(*a*) Biblioth. Orient. p. 278. c. a.

tio. Et quia in hac urbe, cum alia studia floruerent, tum etiam ars litteras ornatissime pingendi exculta fuit; in primis inde character ibi potissimum expolitus Kuficus appellari cœpit, haud secus ac apud nos *Scriptura Gallica, Scriptura Curialis, Munck Stil,* & alia scribendi genera frequentari novimus. Nec mirum, scripturam Arabum antiquam a Kufa fuisse nuncupatam; cum illa in oriente tantopere claruerit, ut & ipse Euphrates, fluvius per orientem maxime inclytus, non alio nomine, quam *Nabar Kufabi*. e. fluvius Kufæ, nuncupari Arabibus soleat.

§. IV.

HOc tamen minime sic intelligendum volumus, ac si cum Kufa demum apud Arabes ortam esse statueremus artem scribendi. Diu namque ante exstructam hanc urbem utilissimum illud artificium inter Arabes exstitisse, quis dubitet? Jobi ætate, in ea gente, non modo communem scribendi usum, sed & peculiarem illum, lapideis nimirum magisque duraturis monumentis litteras incidendi, receptum fuisse, comonstrant ejus verba C. XIX. 23. Veteribus Hamyarensium tribubus fuisse perplexum quoddam & confusum characterum genus *Almosnad*, a mutua litterarum fultura dictum, testis est Ebn Khalican. Id vero ab antiquis usque temporibus obtinuisse, monumenta sepulchralia, ab al Firuzabadio & Al-Jannabio laudata, apud Pocockium in notis ad AbilFaragji Specimen hist. Arabum (a), evincunt; quamvis non cuivis eodem

B

scri-

(a)

scribendi genere utendi, idemque discendi concederetur facultas. Hamyarenſium etiam ſcripturam a communiore Arabica diſtinguunt ſupra laudatus Ebn Khalican, nec non Georgius Ebn Amid, dum nimirum memorant calamum Hamyarenſem & calamum Arabicum, a ſe invicem diſtinctos. Arabum vero reliquos, præſertim Meccenſes, per ſecula multa, Judæis & Chriſtianiſ exceptis, quos *Populum libri* vocare ſueverunt, artis ſcribendi imperitos fuiſſe plerumque negari haud quaquam poteſt. Hujus ignorantia trifte Tharapha præbuit exemplum, litteris commendatitiis quas ipſe, licet eruditus, legere non poterat mortem ſibi accelerans. * Tandem Moramer Ebn Morræ, Anbari oppido Iraceniſ natus, inventis litterarum notis, populares ſuos ſcripturam primus (b) edocuit. Ab his vero, non multis ante Mohammediſmi ortum annis, nobiliſſimum hoc inventum, Baſhari cujuſdam Kendiſis ope, poſtea manafſe traditur. In cujuſ beneficii memoriam, Arabes litterarum elementa, ab eo reperta, *âl Moramer* i. e. *populum* vel *progeniem Morameri*, ſolent appellare. A veteribus illis Hamyarenſium, etſi non parum diverſæ fuerint e manu Morameri prodeuntes Arabicarum litterarum figuræ; ductus tamen haud melioris fuiſſe putantur; quam craſſæ illæ & inconcinnae litteræ Kuficæ, in nummiſ noſtris expreſſæ. Arctis præterea limitibus diu concluſum manſiſſe nobile hoc Morameri in-

(a) P. m. 155. * Cf. Reiskium in Prol. ad Tharaphæ Moallakat, p. m. 54.

inventum vel ex eo patet, quod refert Ebn Khalican, scilicet, cum jam evulgari cœpisset Alcoranus, non repertum fuisse in univerſa regione Jaman, qui Arabice legendi & ſcribendi peritus eſſet. Unde & ipſum Mohammedem utriusque litteraturæ partiſ ignarum fuiſſe, eamque ob cauſam *Nebjjen Ommyen* i. e. Prophetam illiteratum, auდიſſe conſtat. Morameri imperfecta, aſpera viſuque horrenda litterarum Arabicarum elementa, celeberrimus ſcribendi artifex Ebn Moklah deinceps ita expolivit, ut elegantiffimæ illius ſcripturæ, qua hodie utuntur Arabes, inventor jure nominetur. Floruit ab anno 326, & Vizirus fuit ſub Moktero, Kahero & Radio, Khalifiſ Bagdadentiſibus. Teſtem adducere liceat inſignem Arabum historicum Ebn Schonah, cujus ad An. Heg. 326. hæc ſunt verba. „Hic Ebn Mo- „ klah invenit illum pulcherrimum exarandi mo- „ dum adeo celebrem. Nam primus mutavit an- „ tiquam ſcripturam *Kuſicam* & pro ea ſubſtituit „ alteram longe pulchriorem, & Arabicam κατ' ἐξοχήν dictam. Quanta vero ejus fuerit in arte pulcre litteras exarandi celebritas, vel ex hoc Arabum epigrammate ad oculum patere crediderim. Id ipſum cum ob defectum characterum Arabicorum, exprimere Arabice non liceat, hunc in modum latine redditum Benevolo Lectori ſiſtimus.

Eloquentia Haſſani, & Scriptura Ebn. Mokra.

Et, vox Davidiſ, & caſtitas Mariæ.

Si conjuncta reperiuntur in homine eoque homine paupere:

Iſte, ſi præco eum venalem edicat, non vendetur drachma.

Poſt hunc, eodem historico teſte; Arabum καλ

Asyrafian auxit, inque ea perficienda summas obtinuit *Ebn Bowab*, quem sub Kadero Bagdadi & Daghero *Aegypti* Khalifis vixisse & circa an. Heg. 413 vel 423 obiisse ferunt. Cui licet *Ebn Schunah* tantum tribuat; nos quidem, pace laudatissimi historici, eum tamen *Arabicae calligraphiae* ultimam imposuisse manum, asserere neutiquam possumus; sed potiori jure hanc gloriam sibi vindicare videtur *Jakut al Mostafemi*, qui sub *Almostafemo*, ultimo *abbasidarum* Khalifa, floruit, & cujus ope, circa annum Heg. 640, eum elegantiae apicem attigerunt litterarum *Arabicarum* figurae, quem in pulcherrimis quibusque codicibus hodiernum obtinent.

§. V.

Fatis *Scripturae Arabum* perlustratis, ad eam ejus speciem, quae in nummis nostris habetur examinandam regredimur. Nummorum inspectio diligentior litteras, quae primo intuitu viderentur plurimum distare ab hodiernis, agnoscere facile docebit. Ductus quidem crassiores, & modo manus artificis rudiores arguentes, in recentioribus nimirum nummis, Sec. ab Heg. tertio vergente, plerumque cuspis, characterem minime reddunt diversum. Figurae tamen litterarum, si cum hodiernis conferantur, habent aliquid peculiare. Sic namque longiusculae, cum ab initio tum a fine vocum, usurpatae hodiernum, in nummis breviores, cauda atque longiori circuitu destitutae & in ipsa linea nonnunquam terminatae conspiciuntur. Id littera *Be* cum affinibus, *Re*, *Nun* finale, *Kef* aliaque probant, Contra litterae, jam nunquam dilatabi-

tabiles, ut e. gr. Dal, in primis ubi vacuum lineæ spatium, in nummo eadem voce implendum, hoc exigere videtur, insigniter dilatantur, quod in nomine Pseudoprophetæ Mohammedis potissimum observare licet. Porro littera Ain, in medio connexilis, figura simili V Latinorum exprimitur, cui in fine vocum infra Lineam pars infima producitur, Littera Hha refert in nummis eandem figuram, in lineam tamen a dextra ad sinistram pronam, hunc in modum \triangleright .

Quod vero lecturis maximam creare solet difficultatem, est omissio punctorum diacriticorum, qua fit, ut nonnisi tentando sensum eruere sæpissime liceat, ob litterarum his notis destitutarum, similitudinem. Ipsis proinde Philologis, L. L. orientalium peritissimis, hac de causa, in nummorum explicatione aquam hæsisse, nemini mirum videbitur; cum & ipse fateatur ingenue Relandus, in dissertatione de marmoribus Puteolanis, & nummo Arabico Constantini Pogonati, ob defectum punctorum diacriticorum, pro quorum varietate unus character sex septemve litteras denotare valet, se existimasse, aut nullum, aut incertum, inde censum elici posse. Antiquæ scripturæ Kuficæ specimen æneis tabulis insculptum, exhibet Chardinus in itinerarii Persici. Tom. II. p. m. 168.

Kuficæ non multum dissimilis est Scriptura Nabathæorum, cujus specimen æri nitidissime insculptum apud Thomam Hyde, in libro de religione vett. Pers. videre licet. Nec multum qua littera-

rum ductus, abludit Arabum veterum scribendi genus, *Karmathicum* dictum, cujus, præter Herbelotum mentionem facit Kehrius, in tractatu de XVIII. nummis Arabicis §. XI.

§. VI.

TAndem & hoc circa scripturam ipsam Arabicam observari meretur, annos quos nummi exhibent, litteris & vocibus integris exprimi, non vero Zifris. Celebrem novimus esse litem inter eruditos, cuinam genti primum ortum debeant vulgares numerorum notæ. Arabum esse inventum, contendit in antiquitatibus Academicis, Hermannus Conringius. Scaligero, in explicatione nummi Constantini Pogonati eadem fuit sententia, ut & Joh. Seldeno de J. N. & G. (L. III. c. 18.). Mittimus ceteros, qui vel antiquis Scythis, vel Romanis, vel Græcis referunt acceptas. Ab Indis ad Arabes, ab his ad Europæos fuisse transmissas, omnium verisimillima videtur sententia. Indis adscribunt ipsi Arabes, qui hanc computandi rationem *Errakimel Hindi* i. e. scripturam Indicam adpellant, (1) & quorum linguæ ipsa vox Siphra, quæ pure arabica est, ortum debet. Hinc & Ali Koshgius, illustris Perfarum Astronomus, sapientes Indiæ fateatur hos numeros invenisse, indeque idem auctor alibi

(1) Gol. not. ad Alferg p. 2.

alibi *Indorum Arithmeticam* adpellat, quam Maximus Planudes, zifrarum apud Græcos primus Magister, *calculatoriam secundum Indos* inscripsit. (2) Quo vero tempore in Europam migraverint, res est admodum incerta. Annis abhinc CCC id factum existimat Scaliger, quingentis Seldenus, Vossius circiter CCCL (3) Seculo XIV vergente alii, alii circa finem Secul. XI. tempore nimirum belli Sacri. Si vero Edvardo Bernardo credendum Indi Zifras a. Dom. 710. a Græcis litteris desumerunt, iidemque Persis & Arabibus a. Chr. 800. hi rursus a. D. 1000 tradiderunt easdem Hispanis. Sed tardius aliquanto ad Arabes ac censet Bernardus pervenisse, videntur evincere nummi nostri Arabici, quorum plures centurias asservat Reg. Archivum antiquitatum Sveciæ. Cum enim in iis, qui ab anno Heg 79 ad init. Secul. IV. post Mohammedem progrediuntur, non conspiciantur ziphrae, compendii causa in nummis ceteroquin adhibendæ; veri admodum est simile, eorum usum Arabibus nondum fuisse familiarem. Sic & eam sententiam firmare videtur nummus Arabicus Africanus, cusus in arce Segelmessæ, anno Hegiræ trecentesimo quarto, quem e Gaza nummaria Bodlejana a Cel. Franc. Wise ejusdem custode, secum communicatum, ærique incisum exhibuit & interpretatus est Gagnierius, in notis ad novam editionem operis Abilfedæ Geographici. p. m. 65. Contra in recentioribus nummis Arabicis, Turcicis, Persicis

(2) Cf. Joh. Gravium in notis ad an. Persam de Siglis Pers. & Syrorum Astronomicis, (3) De scient. Mathem. cap. VIII. §. 5.

cilis, annum Hegiræ notis numerorum vulgaribus exprimi, notissimum, quod & patet ex nummo Persico anno Heg. 1133 Christ. 1721 cuso, cujus videnti copiam mihi fecit Dn. Præses. Porro, cum Saraceni dudum seculo octavo, longe ante tempora Caroli Magni, victores per Africam & Hispaniam sint grassati, quis credat tam sero ad Europæos hoc inventum fuisse translatum, si anno 800 ab Indis ad Arabes pervenisset? Antiquissima vero Zifrarum in Europa vestigia in Codicibus vetustis aut campanis expressa, ad initium Secul. XII. quantum huc usque expiscari licuit, referenda videntur.

§. VII.

Scripturæ Arabicæ cum historia, tum ejus indole, quæ in nummis habetur, pro modulo ingenii, levi penicillo adumbrata, ad ea quæ monetæ Arabicæ apud Mohammedanos ortum propius attingunt, consideranda, nos convertimus. Vidimus supra §. 2. ante annum Hegiræ 76. monetam litteris Arabicis a Moslemis non fuisse cusam. Quod quidem non tam ex cœca quadam ignorantia, quam potius alias ob causas evenisse videtur. Quamvis enim Mohammedis affectæ tempora ante Pseudo-prophetam, seculum stultitiæ vel ignorantiae vocare soleant, id potissimum de iis, quæ religionis scita concernunt, intelligendum, persuasum habemus. Ceterum & scientiæ, & artes variæ olim Arabibus cultæ

cultæ fuerunt, *quin etiam Mohammedis ævo, licet ipse litterarum rudis (a) non penitus neglectæ (b).* Verum Mohammedes ipse, superstitioni suæ propagandæ præcipue intentus, Prophetæ magis dignitatem virtutesque mentiri, ut externa quadam vitæ sanctioris specie deciperet incautos, quam principum secularium factum vel magnificentiam imitari, nitebatur. Hinc quoque simulabat divitiarum contemptum, & pecuniæ magnam vim ex tributis & devictis hostibus redeuntem, affectis distribui curavit, vix tantum sibi retinens, quantum familiæ alendæ in annum sufficeret, quemadmodum de eo refert Ebn Abbâs apud Gagnierium (c) item Anâs, apud Albocharium de impostore hæc habet; *DEus obtulit ei claves thesaurorum terræ, sed noluit eas accipere.* Huc spectant, quæ passim de Mohammedis humilitate & abstinentia tradunt, & inter eos Abulfeda, his verbis; *ipse oves suas mulgebat, humi sedebat, Ipse consuebat calceos suos, Ipse vestem suam resarciebat, & induebatur vestimento a se consuto & consarcinato.*

Quæ si vera fuerint, nec adeo mirum, Mohammedem, in ipsis primordiis Islamismi & aliis cu-

C

ris

(a) Cf. præter ea, quæ supra §. IV. observavimus. Sur. XXIX. c. 48. ubi DEum infert impostor, ad se verba facientem hunc in modum; *Et non legebas ante hunc ullum Librum, neque exarabas illum dextra tua.* (b) Id vel Warakæ exemplo constat, de quo hæc refert Abulfeda; *Waraka autem Naïfsali filius, libros inspexerat a que legerat; & insuper multa a sedatoribus tam Legis quam Evangelii pridem audierat. Vit. Mohammed. p. m. 6. in not. (c) In vita Mohammedis p. m. 14. in notis.*

ris occupatum & eo monetæ genere tum prudenter usum, quod paratu facillimum erat & usu latissime invaluerat, per omnes illas regiones ubi nova doctrinæ vesania erat disseminanda.

§. VII.

Hujus vero successores primi, Pseudoprophetæ vestigiis insistentes, fucum credulæ plebi faciebant. Islamismo dilatando, ad exemplum antistitis, armis utebantur, quibus sævientibus bonas litteras exulare artesque, uti fieri plerumque solet, erat necesse. Quia vero cum Mohammedi, tum Khalifarum ipsi proximis erat persuasum, eo facilius revelationum nugas ac deliria divendi, quo densior ubique ignorantia caligo oculos omnium teneret: hinc & contra scientias linguasque eruditas, veterumque scripta, quibus eruditio promovetur, lege, ferro, quin & igne pugnatum. Mohammed, ne ulla scientiarum humanitate animos mitigarent homines, lege cavet. Omar, qui secundus Mohammedi successit capta Alexandria, Bibliothecam in Serapeo incomparabilem, 500 ad minimum voluminum millia complexam, cujusque interitum, in hunc usque diem, deplorant Musæ, e medio tolli Amro præcepit (a). Quantum vero detrimenti scriptis

(a) Cum enim Johannes Philoponus, eruditione Celeberrimus, gratia apud Amrum Ebno l' As, exercitus Saracenicæ ducem, plurimum valeret; Bibliothecam Alexandrinam sibi aliisque studiis operam navantibus relinqui intactam, enixe contendit, Amrus, etsi petitioni Jo-

ptis veterum attulere linguisque aliis, tantum linguam Arabicam amplificaverunt Khalifæ, ut sic ad lectionem Alcorani facilius aperiretur aditus, & devicti populi, religione non minus ac lingua sociati, eo lubentius in obsequio manerent. Hinc sub eodem Omaro, Arabice loqui non modo sed & scribere didicit Ægyptus. Didicit Persia sub Osmano (2) sub Walido Hispania, India, nec non regiones aliæ. Idem Alvalid, Anno Heg. 86. Chr. 705. ipse licet sermone rudis, & Grammaticæ profusus imperitus, quo magis Arabicæ linguæ prospiceret, Christianorum scribis, ne amplius Græce, sed Arabice libros exararent, interdixit. Quan-

C 2

tum

hannis libenter suffragari vellet; tamen injussu Khalifæ cum id facere non auderet, datis ad Omarum litteris, notum ei fecit, quid dixisset Johannes, perlatæque sunt ad ipsum ab Omaro litteræ, in quibus scripsit. Quod ad libros, quorum mentionem fecisti: si in illis contineatur, quod cum libro DEI conveniat, in libro DEI (est) quod sufficiat absque illo; quod si in illis fuerit! quod libro DEI repugnet, nequiquam est eo nobis opus, Jube igitur, e medio tolli. Jussit ergo Amrus Ebno l'As dispergi eos per balnea Alexandriæ, atque illis calefaciendis comburi. Ita spatio semestri consumpti sunt. Audi, quod factum fuerit & mirare ut loquitur Abulfaragias in Historia Dynastiæ.

(1) L. c. p. m. 112. (2) p. m. 181.

- (b) Arabi cuidam, ad Validum ingresso, qui affinitatis necessitudinem prætexeret, illum dixisse ferunt; *Manchatanac*, (quod sonat, quis te circumcidit)? Quo respondente, Medicus nescio quis: Non hoc quaerit Princeps (inquit Soliman) sed *Manchatanac* (i. e.

tum vero ipse rudis, quoque pretio Khalifis fuerit L. Arabica, lepida historia apud Abulfaragium ob oculos ponit (b).

Crescente igitur in dies singulos Imperio Moslemico, & propagato magis magisque cum ipso Islamismo Arabum idiomate; ortisque insuper inter Mohammedanos circa religionem dissidiis & sectis variis, visum fuit valde proficuum, sive dilatandæ, sive conservandæ superstitioni adminiculum, si loco monetæ Græcæ, & Romanæ in posterum Arabica cuderetur, præcipua religionis capita exhibens. Id vero præstitit, imperante Abdalmelico, anno Heg. 76. Chr. 696, exercitus Khâlifæ Dux & postea provinciarum Hejazi & Yamamæ præfectus, Hegiagus Ebn Yusef.

§. IX.

Sic igitur tandem ad ipsas nummorum inscriptiones, hisce jam præmissis, examinandas devolvimur. Quæ cum partim ejus sint generis, ut

quis tibi focer)? Tum Arabs, *ô deivâ*, ac simul inquit foceri sui nomen protulit. Hoc ergo nomine a Patre suo Abdo l' maleco reprehensus, dicente, non imperaturum Arabibus, nisi qui eorum linguam calleret, adfuitis artis Grammaticæ peritis, domi se inclusum sex menses continuit, quibus exactis imperitior quam ingressus est, exiit. Tum pater, excusatione, inquit, dignus est. L. c. p. 202.

eodem verborum tenore in nummis habeantur expressæ, partim ita sint comparatæ, ut sæpe varient: hinc ad diversa capita, vel classès res illis contentæ non incommode revocari possunt. Hæc nimirum, vel ad Mohammedanorum Theologiam spectant, & præcipua capita fidei Moslemicæ, vel historiam ac chronologiam imperii Saracenicæ, vel denique Geographiam orientalem earum regionum, ubi sedem habuere aut imperarunt Khalifæ, concernunt. De singulis nonnulla commentari, in sequentibus animus est, idque ita, ut primum circa ea, quæ dogmata religionis Mohammedanæ complectuntur & innuunt, nostra versetur operâ. Nummi superioris in tabula ad calcem dissertationis annexa, facies adversa hanc ad marginem habet inscriptionem *Bismillabi dhuribâ hasa edirhemu, bidimisk &c. i. e. In nomine DEI, cusa est hæc drachma Damasci, anno 79.* Nostræ considerationi heic tantummodo se offerunt prima illa verba; **IN NOMINE DEI.** Hæc enim desumpta sunt e tritisima illa Mohammedanorum formula, *Bismillahirrahmanirrahimi. i. e. In nomine DEI miseratoris, misericordis, vel potius summe misericordis.* Hujus autem infinita credunt esse mysteria Mohammedani, & innumeras virtutes: ita quidem, ut nullius fere operis successum felicem esse posse arbitrentur, nisi hac præmissa sententia sit inchoatum. Unde in librorum initiis, Salomonem ut ajunt, imitati, eam adhibent, & quidvis facturi perpetuo in ore habent (a). Omnibus proinde in Alcorano Suris

(a) Conf. Erpen. ad Hist. Josephi. hæc

hæc præfigitur, excepta nona, idque propterea, ut fabulatur Gelalodinus, quod *Elbismillabi* securitatem importet, cum hæc Sura contra ad tollendam gladio securitatem sit demissa. Reliqua de novendecim hujus sententiæ characteribus deliria, ut & de eorum efficacia ad liberandum a novendecim angelis præfectis Gehennæ, auctoribus suis nos remittimus, ad cetera properantes, quæ in inscriptione hac notari merentur. Ubi tamen missis reliquis, suo deinceps loco tangendis, quid voce *Dirbem* intelligatur, verbo fumus dicturi. *Dirbem*, *Dirbim* vel *Dirhâm*, Arabibus, a Persico *Direm*, ut vult Golius, nummum notat in genere, & peculiariter numisma argenteum, qualia XX, subinde XXV, valebant aureum unum, Arabibus *Dinâr* dictum: cujusmodi nummus Christianorum singulis aliisque in ditione Mosiemorum degentibus, & ab iis in negotio religionis dissidentibus, si secure & in pace, suis frui vellent, tributum loco quotannis solvendus imponebatur, quod & hodiernum obtinere notissimum est. Licet enim pro lubitu principis augeri & minui soleat tributum: attamen nunquam minus esse pretio nummi istius aurei, qui 72 Grana hordeacea, pondere æquat, auctor nobis est Relandus, de jure militari Mohammedanorum (b). *Dirbem* de cetero quoque jam obolum æneum notat: item nomen est ponderis XII *Karârith*, i. e. carationum Gieuhario & Camuso testibus apud Golium (c).

§. IX.

(b) Vol. 5 Dissert. p. m. 17(c) Lex Ar. col. 824.

§. X.

MEdiam ejusdem faciei partem occupant sequentia verba; *Lâ ilâba, illallabu wab-dubu Lâ sçerika Labu.* i. e. *Non est DEUS, nisi DEUS ille unicus (solus): Non est illi socius.*

Leguntur hæc, qua sensum, Suræ 2 comm. 165. ubi; *DEus vester, est DEus unus. Non est LEus, nisi ipse miserator, misericors.* Continent autem religionis Moslemicæ, & doctrinæ ab impostore Mohammede diseminatæ, dogma primum & præcipuum, atque proinde vel milies in Corano repetitum & inculcatum. Hoc, utpote specioso unitatis DEi præconio, non parum superbiunt Moslemi. Hoc primo, hoc ultimo loco adhibent, eoque religionis suæ deliria tegere, & excellentiam Islamismi ostendere laborant. Hinc etiam ab hoc ipso *كأل إلهون* sectam suam, nuncupatam volunt *Ettewbbid*, h. e. cultum unius & unici DEi (a). Eodem & ipse impostor, cum prima doctrinæ semina spargere vellet, imprimis est usus, stupendo ut notum est, cum successu. Illo decepit incautos, & affectas e Judæis non solum, sed & e cœtu Christianorum, allexit innumeros. Illo & idololatrias, quorum Arabia circa ortum Mohammedismi, magnum alebat numerum, a cultu idolorum vocavit, suosque fecit. „ Huc spectant sequentia, Elmacini verba; anno quadragesimo quarto ætatis ejus, manifestavit vocationem. Antea

(a) Conf. Gol. L. Ar. col. 2633.

„ tea enim ad Islamismum clam tantum invitavit.
 „ Publicata autem vocatione, credere iussit homi-
 „ nes in solum DEum, eumque colere & adorare,
 „ destruxitque idolorum cultum &c. & paucis in-
 „ terjectis, atque eos, qui hæc non observabant, bel-
 „ lo vexabat & oppugnabat. Accesserunt autem ad
 „ eum Christiani tum Arabes, tum alii, eosque in
 „ fidem suam recepit, scripto illis securitatis symbo-
 „ lo. Ita & Judæi, Magi & Pagani, alique qui fi-
 „ delitatis ei iuramentum præstiterunt &c. (b). Con-
 „ tra idololatræ igitur imprimis dirigitur hoc de unita-
 „ te DEI enunciatum. „ lis vero non caruisse patriam
 Mohammedis, tempore ignorantæ, res est notissima.
 Certe fuisse (c) Arabibus varia idola famosissima;
 Muhammed Koreischitarum impietati inmutatus, ipse
 fatetur & indigit; annon, inquit, vidistis *Allath*, & *Alo-
za* & *Menath* (d)? Idem alibi plura recenset idolorum
 Arabicorum nomina, e. gr. *Asaph* & *Naila*, *Vodda*, *Se-
vaha*, *Jaguth*, *Jauk*, *Neser* (e). Tacemus reliqua
 veterum Arabum numina, Tertulliano, Hesycho, Isi-
 doro, aliisque memorata (f). Quin & angelorum
 cultores fuisse Koreischitas innuit his verbis Muham-
 med. *Posuerunt DEo socios genios*, i. e. interpretæ *Bei-
davo*, *Angelos* (g) & alibi; *Dicunt Arabes, Angelos
esse Filios DEI*. Et hæc quidem est causa, cur Moham-
 medanis idololatræ, ut & Angelorum cultores; *Almu-
schrikim*, i. e. *affociantes*, appellentur, ea propter nempe

(b) Hist. Saracen. L. I. c. I. p. 3. (c) Hotting. Hist. Ori-
 ent. p. 228. sequ. (d) Suratôlnâdschm, i. e. Stellæ, c. 19.
 (e) Cor. Sur. 61. (f) Hott. l. c. 235. (g) Sur. de bestis,

pe quod idola, angelosve ipsi associant. Horum igitur impietatem subindicant ultima hujus inscriptionis verba; *Non est illi Socius*. Verum ut paganis non sine causa hoc objicit impostor: ita Christianis eandem imprudenter dicam scribit, quod mysterium S:æ Sitæ Trinitatis defendendo, parem, similemve DEO unico adjungere, ut & eum genuisse filium asserere non dubitent. His proinde potissimum opposita videtur priori non multum dissimilis sententia, quæ in nummo superiori, faciei averfæ partem tenet mediam & cujus hæc sunt verba, *Allabu abadun allabus. sa-medu: lem jclid, welem juläd, welem jekun lebu Käfurwän abadun* h. e. DEUS est unus, DEUS est immutabilis; non generat, neque genitus est: nec est *Ipse quispiam par* (aut similis). Absolvunt hæc ipsa integram suram in Corano ordine 112. Quæ & Elachlâs i. e. *Sincerificatio* audit, quia in illa sinceræ fidei & Religionis professio continetur; quemadmodum *Ettewbid* i. e. unificatio, dicitur; quod unius Majestatis asserta, plurium DEorum cultus in illa excludatur, ita ut Personarum quoque pluralitas ab ea rejiciatur. Hinc eam tertiæ parti Alcorani æquivalere sentit Beidawi. Hominen vero eandem legentem cum audiret Mohammed; Paradisum eum meruisse pronuntiavit, tradente Zamachschario ad h. l. Nec mirum, cum ex mente Mohammedis, hæc totam de DEO doctrinam in compendio absolvat. Quod non obscure indicat Gelalloddinus; Interrogatus fuit Mohammed de Domino suo, & respondit; *Est DEUS unus* (b).

D

Sic

(b) Cf. Maracc. ad Alcor. T. II. p. m. 331. 32. 32. ()

Sic quoque, qui in hanc impingit, totam de DEo doctrinam evertere eidem existimatur, quod & peccatum irremissibile judicat; certe, ait, *DEus non ignoscet, quod tribuatur illi Socius: & ignoscet quodlibet aliud peccatum, quod fuerit: præter hoc, cui voluerit (i).* Tantæ promde cum hoc de unificatione DEI dogma apud Moslemos necessitatis æstimetur: fit etiam, ut superstitionem Muhammedanam amplectentes, præter alias ceremonias, minoris momenti, recitatione hujus formulæ, *Non est DEus, nisi DEus ille unicus* &c. sint initiandi. Quæ verba, si quem e Christianis coram Moslemo recitare contigerit; ferunt eum aut Islamismum suscipere debere, aut capite mulctandum esse. Putant enim, nullum, nisi cui Divinus Spiritus id concesserit, eam posse pronunciare formulam. Singulis diebus eandem e turribus rectisque præcones publici proclamant hodiernum, refrenando videlicet morem Sethi, prophetarum, ut iis placet, patris, quem, cum restauraret religionem idolatria depressam, ajunt, e turri in hunc finem exstructa: exclamare solitum; *Non est DEus, nisi DEus Adami.*

§. XI.

Alterum Sectæ Mohammedanæ dogma palmarium, quoque nummos ea propter insigniri convenientissimum judicarunt ejus antistites, missionem Mohammedis, uti mentitur ipse, Divinam, revelationes confictas & excellentiam religionis præ ceteris, concernit. Ambit inscriptio illud exhibens mediam faciei aversæ partem, in superiori nummo, & ita sonat-

(i) Sur. 18. comm. 46.

nat, *Mubámmed resulullabi, ersalabu, bilbuda vedini 'l hakkí, lijutbbirábú aladdini Kullibi, welew Keribá elmuscbríkáná*, h. e. *Muhammed Apostolus DEi: misit eum cum directione & religione veritatis, (verissima): ut apparere faciat eam super omnem religionem, eisiam si renuant associantes*. Leguntur hæc plus simplici vice in Alcorano, nimirum, Sur IX. c. 34. XLVIII. 28 & LXI. 9. *Mohammed*, i. e. valde celebratus, (1) natione Arabs, patria Meccanus, e familia Koreishtarum oriundus, eorumque idololatriæ innutritus addictusque antequam novam religionem parturiret: homo rudis utut callidus, & ad res novandas non ineptus, Judæis Christianisque præceptoribus usus, ex paganismo, Judaismo & Christianismo, Islamismum miserum confarcinavit centonem. Quo vero magis persuaderet vulgo, se a DEo missum Prophetam & ab eo institutum ad novum hoc doctrinæ genus spargendum, colloquia cum DEo, nec non Archangeli Gabrielis secretiore apparitiones jactitavit (2). Morbi, quo laborabat, impetum prophetica *ἐκστασι* callide excusabat, quod ita ei successit, ut diu admodum asseclis pro raptu vaticinio epilepsiam obtruserit (3). Mis-

D 2

sione

- (1) Radix Arabica Hamädä in II. Conj. valde celebravit, indeque formatum participium passivum, *Muhammed, celebratissimum*, notat: ita ut non sine causa dixeris, pseudopphetam nominis elegantia cessisse paucis, doctrinæ morumque pravitate vix ulli fuisse secundum.
- (2) Conf. Alcor. Sur. LI. in qua agitur de Gabrielis apparitione, it. Sur. XCIII. ubi queritur impostor, se a Gabriele diu non esse salutatum vid. quoque Hotting. Hist. Or. p. m. 400. (3) Comitiali morbo labora-

sionem igitur istam verba indignant hujus sententiæ sequentia; *resulullabi*, Legatus DEi, & mox *ersâllahu*, misit eum, scilicet prophetam idiotam, quem ipso iudice, Pentateuchus & Evangelium annunciarunt Sur VII. 158. Legatum manifestum, Sur XLIV. 13. Prophetam, Sur V. 90. & passim: item sigillum Prophetarum. Sur XXXIII. 39. & omnium, si ei credimus, Prophetarum Legatorumque excellentissimum. Reland. de relig. Moh. L. I. p. 31. His titulis missionem a DEo Mohammed ostentat, eidemque superstruit Islamismi veritatem ac præstantiam, quam sequentia extollunt; *misit eum cum directione* (4) & *religione* (5) *veritatis* (verissima) *at apparere faciat eum super religionem omnem* &c. Suam religionem heic

bat, & ex intervallis impetu illius mali prostratus, mente alienabatur, uti de eo testatur Zonaras annal. T. III. p. 70. Idque præterea duo cognomina Pseudoprophetae data non obscure innunt, quibus *vestibus involutus* & *Streis contectus* audit Sur VII & LXXII.

(4) Directionem Arabes *Huda* appellant, a Rad Hâda, recta duxit bene direxit, pec. ad religionem DEus: it. secutus fuit ductum ejus, recte instituit vitam, institutive instituto. Nomen *Huda* in Alcorano frequentissimum, directionem in rectam salutis viam Mohammedi designat, cui opponitur *Dhalâlet*, error. Sur II. c. 116. Alcorano vero tribuit auctor, quod dirigat ad viam quæ directior est. Sur. XVII. 9. (5) Vocem diû, quæ heic habetur in generaliâ sua notione, qua Theologia partem & Theoreticam & Præcticam complectitur, sumi in hoc effato patet; cum alias interdum præcticam tantum denotare soleat, ita ut theoreticæ, *Isman* dictæ, i. e. fidei, contradistinguatur, utramque vero generâiori titu-

heic ut verissimam commendat Mohammed, aliisque præfert, cum tamen alibi fateri videatur, Sabaiticam, Judaicam itemque Christianam a DEo & tales esse, ut in eorum qualibet homo salvari possit. Certe, ait, illi, qui crediderunt, qui Judæi sunt, & Sabæi & Christiani: qui crediderit in DEum & diem novissimum, & operatus fuerit recte; non erit super eos timor, neque contristabuntur. Sur II. 59 & V. 79. Verum illam indifferentissimi notam abolere & a Mohammede hoc loco remove conatur Relandus, l. c. p. m. 131. seqq. & id in allatis verbis eum velle contendit, nemini præclusam esse salutis viam, & spem veniæ esse omnibus, modo se convertant ad religionem suam, & sive quis Judæus, sive Christianus, sive sacris Gentium addictus sit, modo credat in DEum & diem novissimum, (id est, modo nomen det religioni Mohammedicæ, quæ sola est fides in DEum; quum & Judæi & Christiani & Zabii, ut ille opinatur, colant plures DEos) & faciat bona opera, posse servari. Pluribus idem persequitur laudatus auctor, & ad Sur. III. comm. 84. provocat, ubi expresse Mohammed pronunciat; *Qui sequutus fuerit aliam religionem quam*

D 3

Islā-

lo Islām, vel Eslām, comprehendunt plerumque, vid. Reland. l. c. p. m. 4. in notis: ubi etiam potiora capita hujus tantopere factatæ religionis enumerantur. Sunt vero sequentia; *primum* confessio de DEo, non esse nisi DEum illum verum & Mohammedem ejus Legatum *alterum*, stata observatio precum, *tertium* Eleemosynæ largitio, *quartum*, jejunium mensis Ramadani, *quintum*, peregrinatio Meccana, ab uno quoque præstanda, qui inter eo suscipere poterit.

Islamismum, non erit accepta ab eo, & ipse in vita futura damnus patietur. Putat igitur, nisi peponem quis pro corde fuisse Mohammedi existimet, debuisse eum animadvertere pugnam dictorum sibi mutuo tam aperte adversantium. Videatur interim pluribus hac de re differens Maraccius (a). Quod si vero quærat, quomodo cum veritate hujus religionis 73 sectæ Mohammedanorum queant conciliari; respondet impostor, non nisi unam earum futuram, quæ salutem consequetur (b). Inter heterodoxas tamen Mohammedanorum sectas quatuor illæ non numerantur, scil. Hanifæorum, Schafæorum, Malkæorum & Hambelitarum, sed pro orthodoxis habentur omnes. Sic Persæ plerumque sunt sectæ Schafææ, Turcæ Hanifææ, licet & Persæ Turcas, & hi illos, infensissimo odio prosequantur, ob controversiam de Ali genero Mohammedis, an debuerit Mohammedi suo cedere, quod omnes Schjitæ affirmant, i. e. Persæ & Indi quidam, uti in regno Golcondæ & ora Coromandel: Sonnitæ negant, i. e. Tatari Turcæ, Indi in imperio Mogolico, Arabes & Afri (c). Quæ vero de cetero pro religionis hujus veritate & excellentia Mohammedani jactare solent argumenta, e multis dudum excussa & refutata, videre licet apud Maraccium, in Prod. ad refut. Alcorani. Non est igitur, ut Islamismum manifestatum & demonstratum iri polliceatur super religionem omnem; stra.

(a) Prodom. ad refut. Alcor. P III. p. 7. seqq.

(b) Cf. Maracci in Proem. ad prod. ref. Alcor. p. m.

(c) Rel. I. c. p. 140.

quicquid renuant *affociantes* (6). Nec tam demonstratio-
 nibus, verum armis potissimum Islamismum fuisse propa-
 gatam constat, concurrentibus simul aliis cauffis variis,
 ad inexpectatum illum, istius conaminis successum (7). Et
 hæc quidem de iisque in nummis Omniadum ad Theo-
 logiam Mohammedanorum spectant dicta sunt. Pau-
 cis & unica, e nummis Abbasidarum, ad eandem clas-
 sem pertinens nobis adhuc exponenda superest inscrip-
 tio. *Lillabilamru, minKablu wemin bādu, Wejew-
 meidsin jejbrebū'l mūminūna, binasrillabi.* i. e. *Dei est
 hoc negotium,* ante & post, & die illa lætabuntur fi-
 deles in auxilio Dei. Sur XXX. c. 4. Hæc in margi-
 ne partis primæ h. e. adversæ, nummi inferioris, ex-
 pressa leguntur. Comparent enim in nummis hisce
 recentioribus in facie adversa tres inscriptiones. Pri-
 ma medium occupat locum nummi. Ambit hanc al-
 tera. Utraque supra a nobis excussa. Tertia, quæ
 jam præ manibus est, duæ priores cinguntur. Con-
 tinent allata verba illustre & a Mohammedanis satis de-
 cantatum vaticinium, ad quod provocant, ut argumen-
 tum, quavis exceptione majus ad evincendum, Mo-
 hammedem verum esse prophetam, Alcoranum cœ-
 litus demissum, adeoque Divinæ esse originis. Hinc
 &

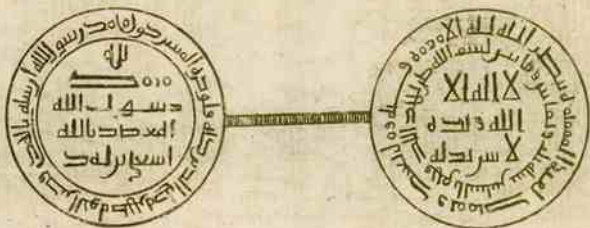
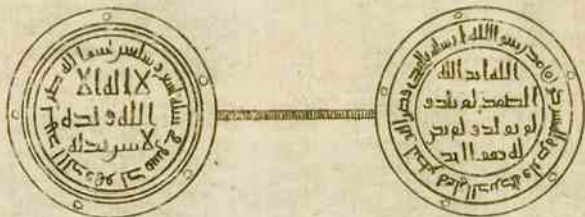
(6) Qua voce Paganos, Christianos & Judæos intelligunt.

(7) Huc referas supinam Arabum Meccanorum ignorantiam
 ac stupiditatem, dissidia Christianorum, depravatos eo-
 rum temporum mores, omnium sectarum & dogmatum in
 Islamismo miscelam, Nestorianorum & Monophysitarum,
 a Græcis variis modis oppressorum, auxilia Arabibus la-
 ta, in variarum provinciarum occupatione &c.

Hinc & illud aptum judicarunt Khalifæ, quo ornarentur nummi, quoque confirmarentur in fide Moslemi, reliqui de veritate Islamismi convicti, novam doctrinam ultro amplecterentur. Res, de qua heic agitur, ita habet. Persæ magnam Victoriam adversus Græcos erant consecuti. Cujus cum ad Meccenses idololatrias, perlata esset fama; hi Mohammedi insultare cœperunt. Persarum etenim adversus Christianos res feliciter gestæ, existimabantur etiam Arabum Meccensium, adversus Mohammedem ejusque sequaces latiore successum portendere. Quo vero spem hac de causa conceptam, vanam esse intelligerent Meccani, hoc vaticinio fuit prædictum, brevivicissim Græcos contra Persas præclaram victoriam reportaturos. Hinc initio hujus Sura hæc leguntur. Visti sunt Græci a Persis, in vicinissimo terra. Et ipsi Græci, postquam visti sunt, vincent Persas, intra decem annos (vel intra paucos annos). Mox sequuntur nostræ inscriptionis verba, *DEI est hoc negotium* &c. Cujus prophetiæ implementum, urgere non intermittunt Moslemi; licet de tempore, loco, aliisque circumstantiis interpretes maxime scindantur in partes. A veritate minus ceteris fortassis absunt, qui de Khosroe Parviz Persarum rege & Heraclio imperatore exponunt supra allata verba. Ille primus a. Chr. 615. Syria capta, Palæstinam & Hierosolymam occupavit, & postea victoricia arma ulterius protulit, ipsamque imperii metropolin obsidione cinxit. Verum an. Christi 625. decimo a capta Hierosolyma, cum nihil minus sperare liceret, mutata scena, insigni Victoria contra Persas parva, Græci hostes intra proprios limites repulso ad iucitas redegerunt, ipsamque urbem Madayen diripientunt. cf. Asseman. Bibl. Or. T. 3. part. 1. p. 411. seqq. Boulainv. vic de Mahomet, p. m. 333. &c. Quicquid vero sit, de hoc effato, id certum est, quæ prædixerat futura Pseudopropheta, conjecturæ potius quam vaticinii titulum mereri, adeoque nullius plane esse ponderis, quod inde pro dono Mohammedis verè prophetico ducitur argumentum, vide Maraccium ad h. L. p. m. 541. & 542, item Prod. P. 2. C. 5. p. 22. it. Georgii Sale Angl. Comment, ad Vers. Alcorani, h. c.

§. XII.

(8) Ita ad h. J. Zamachcheri; Hic autem versus est ex illis qui clare & evidenter probant, veritatem Prophetiæ Mohammedis, & Alcoranum traditum fuisse a DEO, quæ prædicantur hic occulta, quæ nullus alius scire poterat, nisi DEUS.

I.H.S. sculps.

